

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту свинарства і АПВ
доктор с.-г. наук, професор

Олександр ЦЕРЕНЮК

« 22 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

(назва навчальної дисципліни)

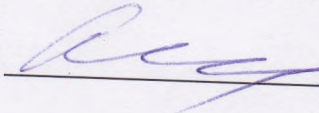
Освітньо-наукова програма	<u>Технологія виробництва і переробки продукції</u>
	<u>тваринництва</u>
спеціальність	<u>204 Технологія виробництва і переробки</u>
	<u>продукції тваринництва</u>
галузь знань	<u>20 Аграрні науки та продовольство</u>
освітній ступінь	<u>доктор філософії</u>

Полтава
2023 – 2024 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня доктор філософії за освітньо-науковою програмою «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство.

Мова викладання: державна

Розробник: Шейко С.В., професор кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету, к.філос.н., доцент

Розробник (Сергій ШЕЙКО)

Робоча програма затверджена на засіданні Координаційно-методичної ради

Протокол № 9 від «22» серпня 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання ОП
Загальна кількість годин –	90
Кількість кредитів –	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова чи вибіркова</i>)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	I
Семестр	I
Лекції (годин)	10
Практичні (семінарські) (годин)	20
Самостійна робота (годин)	60
Форма семестрового контролю	залік

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: цикл соціально-гуманітарних дисциплін.

3. Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань про зміст і напрями реформування сучасної вищої освіти, теоретико-методологічні, організаційно-процесуальні, методичні засади освітньо-наукового процесу у вищій школі; розвиток практичних умінь і навичок організації освітнього процесу, науково-дослідної та професійної діяльності майбутніх викладачів вищої школи відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства.

Основні завдання навчальної дисципліни: поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи; практичне опанування ефективними методами, формами організації навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, впровадження сучасних технологій викладання; виховання особистісних якостей майбутнього викладача, відповідального ставлення до виконання професійних обов'язків, прагнення до самонавчання, саморозвитку, самовдосконалення; формування педагогічної культури як складової частини високого рівня професіоналізму сучасного викладача-науковця.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, впевненості у собі, розвитку відповідних компетентностей.

ЗК 2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК 4. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї, бути креативним.

ЗК 8. Здатність працювати автономно.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї і концепції з метою використання в роботі різного спрямування.

ПРН 4. Вміти використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні, знати її структуру. Володіти специфікою науково-педагогічної діяльності

викладача вищої школи, використовувати сучасні засоби і технології організації освітнього процесу та інноваційні методи навчання.

Методи навчання: словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда проблемно-пошукового характеру, діалог); наочні методи (ілюстрування), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, розв'язування педагогічних задач); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, навчальні дискусії; метод використання життєвого досвіду); методи стимулювання, мотивації й обов'язку (роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, оперативний контроль), інтерактивні методи (робота в групах, мозковий штурм, тренінг); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.

Загальні основи педагогіки вищої школи. Визначення педагогіки вищої школи як науки, предмет і завдання педагогіки вищої школи. Основні категорії педагогіки вищої школи: виховання, навчання, освіта, розвиток, формування, соціалізація, педагогічний і виховний процес, педагогічна теорія, педагогічна концепція, педагогічна ідея, педагогічна закономірність, педагогічний принцип, інші. Коротка історія вищої педагогічної освіти в Україні та за кордоном. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками. Роль і місце педагогіки вищої школи в системі підготовки і підвищення кваліфікації сучасних спеціалістів, магістрів, аспірантів.

Мета і завдання вищої освіти в Україні. Стан і тенденції розвитку системи вищої освіти в Україні та за кордоном. Пріоритетні напрями, принципи, шляхи реформування вищої освіти. Принципи побудови системи вищої освіти.

Види закладів вищої освіти, їх характеристика. Організація навчально-виховного процесу у ЗВО, основні завдання закладів вищої освіти.

Зміст вищої освіти. Проектування змісту навчання у вищій школі. Дидактичні моделі змісту освіти. Державні нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти: навчальний план підготовки фахівців, графік навчального процесу, програма навчальної дисципліни, навчальна література. Освітньо-професійна, освітньо-наукова програми програма. Розробка навчально-методичного комплексу навчальних дисциплін у ЗВО. Система контролю за рівнем засвоєння змісту освіти у процесі навчання.

Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.

Загальне поняття методології педагогічної діяльності як системи знань про основні положення педагогічної теорії, про принципи підходу до розгляду педагогічних явищ і методів їх дослідження, а також про шляхи впровадження здобутих знань у практику виховання, навчання і освіти. Категоріальний апарат педагогічної діяльності і науково-педагогічного дослідження. Основи науково-педагогічного дослідження: принципи, логіка, методи: емпіричні, теоретичні, математичні і статистичні. Основні вимоги до проведення педагогічного дослідження.

Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.

Викладач закладу вищої освіти як організатор навчально-виховного процесу у ЗВО. Готовність до педагогічної діяльності, педагогічна майстерність. Функції, права та обов'язки, основні напрями діяльності викладача вищої школи.

Психолого-педагогічна культура діяльності викладача вищої школи: критерії та шляхи формування. Культура педагогічного та ділового спілкування як інструмент професійної діяльності викладача вищої школи. Зовнішня культура. Культура мовлення. Культура почуттів. Культура поведінки. Етикет викладача закладу вищої освіти.

Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.

Студентство як соціальна група. Вікові особливості студентської молоді. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти сучасного ЗВО. Типологія здобувачів вищої освіти. Особливості соціально-педагогічної адаптації молоді у закладі вищої освіти.

Студентоцентроване навчання. Поняття студентоцентризму. Мета, завдання, основні ідеї концепції студентоцентрованого навчання. Шляхи впровадження студентоцентрованого навчання у сучасному закладі вищої освіти.

Тема 5. Основи дидактики вищої школи.

Розуміння дидактики вищої школи. Предмет та завдання дидактики. Основні категорії дидактики: викладання, навчання (процес навчання), освіта, знання, вміння, навички. Сутність і структура процесу навчання у вищій школі: цільовий компонент, мотиваційно-стимулюючий, змістовий, операційно-діяльнісний, контрольний-регулюючий, оцінювально-результативний компоненти, їх зв'язки та залежності. Основні функції процесу навчання у вищій школі. Закономірності й принципи навчання у вищій школі. Методи, засоби й форми навчання у закладі вищої освіти. Основні підходи до класифікації методів навчання.

Сутність педагогічних технологій. Сучасні навчально-виховні технології в системі вищої освіти. Класифікація та характеристика інноваційних педагогічних технологій: модульно-рейтингової технології навчання, особистісно зорієнтованої технології, акмеологічних технологій, технологій проблемного і групового навчання, ігрових технологій, інших. Технології дистанційного і змішаного навчання: сутність, значення, особливості впровадження. Формування готовності майбутніх викладачів вищої школи до інноваційної педагогічної діяльності засобами моделювання.

Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Види самостійної роботи: репродуктивні, репродуктивно-варіантні, евристичні, дослідницькі. Керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти. Психолого-педагогічні питання організації самостійної роботи у вищій школі. Рівні сформованості умінь самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Управління та самоуправління навчальною діяльністю. Сутність, мета й особливості управління освітою. Суть, умови, етапи і прийоми самоосвіти та самовиховання.

Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.

Поняття «педагогічний контроль», умови, вимоги та функції педагогічного контролю: контролююча (діагностична), навчальна, виховна, розвивальна, методична. Форми та методи педагогічного контролю у вищій школі. Критерії і загальні вимоги до оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Європейська кредитно-трансферна система організації навчання: її суть та значення, мета та завдання. Методичні принципи розробки та впровадження кредитно-трансферної системи навчання та оцінювання знань у вищій школі. Основні елементи механізму дії системи ЄКТС.

Поняття: «кредит» як основний структурний елемент ЄКТС. Технологія оцінювання. Шкала оцінювання. Відповідність шкали оцінювання ЄКТС з національною системою оцінювання в Україні.

Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.

Основні положення виховання як чинника соціалізації особистості. Виховання як соціально-особистісне та педагогічне явище. Сутність і зміст процесу виховання у вищій школі. Мета, завдання і основні напрями виховання у сучасному суспільстві. Розумове, трудове, національне та патріотичне, гуманістичне, морально-статеве, спортивно-фізичне, екологічне, економічне, правове, художньо-естетичне виховання студентської молоді.

Основні закономірності та принципи виховання. Методи та прийоми виховного впливу на особистість. Методи формування свідомості. Методи формування суспільної поведінки.

Методи стимулювання діяльності й поведінки. Методи контролю й аналізу ефективності виховання. Зумовленість методів виховання метою, завданням, змістом, віковими та індивідуальними особливостями.

Виховання особистості у колективі. Самовиховання. Сімейне виховання та виховання в процесі навчання. Організація дозвілля здобувачів вищої освіти. Виховна робота у позанавчальний час.

Робота куратора академічної групи. Особливості виховної роботи куратора академічної групи. Загальна характеристика діяльності куратора, професіограма куратора. Функції (аналітична, організаторська, комунікативна, соціальна) і напрями діяльності куратора (громадянське та патріотичне виховання, правове, моральне, екологічне, естетичне, професійно-педагогічне виховання, формування наукового світогляду).

Планування виховної роботи куратора академічної групи. Критерії ефективності роботи куратора академічної групи.

Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.

Особливості науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти освітнього ступеня доктора філософії: сутність, елементи, види, форми. Ознаки, класифікація наукових досліджень. Етапи науково-дослідної діяльності та форми втілення наукових досліджень. Методи наукових досліджень та їх класифікація. Основні форми втілення наукових текстів. Академічна доброчесність, як складова науково-дослідної діяльності. Складові академічної доброчесності. Форми прояву академічної доброчесності в освітньому процесі та науковій діяльності.

5. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	с.р.
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	10	2	2	-	6
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	10	-	2	-	8
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	10	2	2	-	6
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	10	-	2	-	8
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	10	2	4	-	4
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	10	2	2	-	6
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	10	2	2	-	6
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	10	-	2	-	8
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	10	-	2	-	8
Усього годин	90	10	20	-	60

6. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	2
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	2
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	2
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	2
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	4
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	2
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	2
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	2
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	2
Разом	20

7. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	6
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	8
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	6
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	8
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	4
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	6
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	6
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	8
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	8
Разом	60

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї і концепції з метою використання в роботі різного спрямування. ПРН 4. Вміти використовувати законодавче та	поточний контроль: опитування, участь у дискусіях; тестування; виконання практичних завдань; виконання завдань самостійної роботи;

нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні, знати її структуру. Володіти специфікою науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи, використовувати сучасні засоби і технології організації освітнього процесу та інноваційні методи навчання.	підготовка реферату, доповіді з мультимедійною презентацією; семестровий контроль: залік.
---	---

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання		Разом
	ПРН 1	ПРН 4	
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	+	+	2
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	+	+	2
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	+	+	2
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	+	+	2
Тема 5. Основи дидактики вищої школи.	+	+	2
Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	+	+	2
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	+	+	2
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	+	+	2
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	+	+	2
Разом	9	9	18
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	50	50	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	30	30	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Пороговий рівень оцінок, балів	
		максимальний	мінімальний
ПРН1	50	50	30
ПРН4	50	50	30
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання

9. Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування, участь у дискусіях	Виконання практичних завдань	тестування	Самостійна робота		
				Виконання завдань самостійної роботи	Реферат, доповідь з мультимедійного презентацією	
ПРН 1	18	8	10	10	4	50
ПРН 4	18	10	10	8	4	50
Разом	36	18	20	18	8	100

Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти:

- опитування, участь у дискусіях: 0 – 4 бали;
- виконання практичних завдань: 0 – 2 бали;
- тестування: 0 – 20 балів;
- виконання завдань самостійної роботи: 0 – 2 бали;
- підготовка реферату, доповіді: 0 – 4 бали, мультимедійної презентації: 0 – 4 бали;

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: залік.

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	Опитування участь у дискусіях	Виконання практичних завдань	Тестування	Виконання завдань самостійної роботи		Разом
				Виконання завдань сам. роботи	Реферат з мультимедійною презентацією	
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна. Вища школа як педагогічна система.	4	2		2		8
Тема 2. Методологія педагогічної діяльності.	4	2		2		8
Тема 3. Специфіка професійно-педагогічної діяльності викладача вищої школи. Педагогічна культура.	4	2		2		8
Тема 4. Здобувач вищої освіти як об’єкт – суб’єкт педагогічної діяльності. Студентоцентроване навчання.	4	2		2		8
Тема 5. Основи дидактики вищої школи	4	2		2		8

Тема 6. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	4	2		2		8
Тема 7. Основи педагогічного контролю у вищій школі.	4	2		2		8
Тема 8. Організація процесу виховання у вищій школі.	4	2		2		8
Тема 9. Науково-дослідна діяльність у закладах вищої освіти. Академічна доброчесність.	4	2	20	2		28
Реферат, мультимедійна презентація					4 4	8
Разом	36	18	20	18	8	100

Критерії оцінювання

- опитування, участь у дискусіях (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій, наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
3	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; застосовує теоретичні знання при вирішенні практичних питань і ситуацій з допомогою викладача, наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях, диспутах; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови
2	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень теми з дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче; розуміє на достатньому рівні особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, демонструє на достатньому рівні уміння розробляти навчально-методичні матеріали; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; не розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства; уміння розробляти навчально-методичні матеріали демонструє на низькому рівні; допускає помилки у мовленнєвому оформленні

	відповіді;
0	відповідь відсутня; здобувач вищої освіти не бере участь у дискусіях; розуміє особливості організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства, не демонструє уміння розробляти навчально-методичні матеріали; не дотримується мовних та мовленнєвих норм сучасної літературної мови.

- виконання практичних завдань (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	практичні завдання з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
1	практичні завдання з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
0	практичні завдання не виконані, або виконані неправильно.

- тестування (0-20 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-20	здобувач вищої освіти демонструє розуміння організації та здійснення освітньо-наукової діяльності в умовах динамічних змін розвитку суспільства (20 теоретичних питань; 1 бал – за кожен правильну відповідь).

- виконання завдань самостійної роботи (0-2 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
1	завдання самостійної роботи з теми виконані не всі, або мають неточності чи незначні помилки, з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
0	завдання самостійної роботи не виконані, або виконані неправильно.

- реферат (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на високому

	рівні сформовані навички професійної комунікації.
3	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
2	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички професійної комунікації.
1	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні сформовані навички професійної комунікації.
0	реферативна робота не виконана.

-мультимедійна презентація (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач. Під час аналізу-інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, є власне ставлення до проблеми. Малюнки, звуки, фото, анімації – у кількості, виправданій змістом презентації. Робота виконана творчо і самостійно з дотриманням принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності; презентація характеризується оригінальністю з дотриманням вимог професійної комунікації.
3	презентація має чіткі цілі, відповідні завдання з теми; представляє собою інформацію з різноманітних джерел, структуровану у формі опорного конспекту, зрозумілу для аудиторії; зроблений акцент на важливих питаннях теми, здобувач дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на достатньому рівні навички професійної комунікації.
2	презентація сфокусована на темі, але висвітлює її змісту частково; наявна певна організаційна структура; можуть бути незначні помилки чи незрозумілості, вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на середньому рівні навички професійної комунікації;
1	презентація сфокусована на темі, але не висвітлює її змісту; організаційна структура не логічна; можуть бути значні помилки чи незрозумілості, не дотримується принципів професійної етики та персональної відповідальності, академічної доброчесності, демонструє на низькому рівні навички професійної комунікації.
0	презентація не виконана.

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури. К. : Центр навчальної літератури, 2011. 382 с.
2. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник. К. : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
3. Зайченко Т.В., Теслюк В., Каленський А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : Навчальний посібник. К. : Ліра-К, 2018. 484 с.
4. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи : Навчально-методичний посібник. К. : дакор, 2020. 178 с.
5. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.

Допоміжні

1. Волошин М.Д., Ларичева Л.П., Черненко Я.М. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник для студентів ВНЗ. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2014. 260 с.
2. Гладуш В.А. Педагогіка вищої школи : теорія, практика, історія : Навч. посіб. / В. А. Гладуш, Г. І. Лисенко Д., 2014. 416 с.
3. Ільченко А.М. Філософські засади становлення та розвитку гуманістичної парадигми освіти. *Філософські обрії: наук.-теорет. журн. / Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Вип. 43. К. ; Полтава. 2020. С. 123-133.*
4. Ільченко А.М., Вовк М.О. Стан сформованості мотивації до навчання у здобувачів вищої освіти // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання». К.: Гнозис, 2019. №2. Кн. 2. Том I (24). С.219 -226.
5. Ільченко А.М., Немеш В.І., Тогачинська О.В. Сучасні підходи до методики викладання дисциплін педагогічного напрямку: інтеграція кліпового мислення. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал. 2022. №12 (17), 2022. С.100-112.
6. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Організаційно-методичні засади підготовки майбутніх викладачів вищої школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі // *Humanitarium*. Переяслав-Хмельницький (Київ. обл.); Ніжин (Чернігів.обл.) : Лисенко М.М., 2018. Том 43, Вип. 2 : Педагогіка. С.34-45.
7. Ільченко А.М., Подлесна Г.В. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти в процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том III (81). С.184-194.
8. Ільченко А.М., Шейко С.В. Вища освіта і Болонський процес : Навчальний посібник. Полтава: РВ ПДАА, 2014. 316 с.
9. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. К. : Знання, 2005. 486 с.
10. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К. : Знання, 2007. 399 с.
11. Лунячек В.Е. Основи педагогіки вищої школи : Навчальний посібник. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 252 с.
12. Немченко С.Г. Педагогіка вищої школи : Підручник для студентів вищих навчальних закладів / С. Г. Немченко, О. Б. Голік, О. В. Лебідь. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2014. 534 с.
13. Подлесна Г.В., Ільченко А.М. Шляхи реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання в процесі формування особистості здобувача вищої освіти. // *Всеукраїнський науково-практичний журнал «Директор школи, ліцею, гімназії»*. Спеціальний тематичний випуск «Вища освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2018. №6. Кн. 2. Том I (79). С. 389-400.
14. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник для студентів магістратури вищих навчальних закладів непедагогічного профілю. Херсон, 2011. 608 с.

15. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : Навчальний посібник. 2-ге вид-ня доповнене К. : Академвидав, 2014. 456 с.
16. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.
17. Шейко С.В., Колодій О.С., Ільченко А. Філософсько-теоретичні підстави концепції позитивної освіти. *Філософські обрії: наук.-теорет. журн.* / Ін-т філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. Вип. 44. К. ; Полтава. 2020. С. 133-143.
18. Щербяк Ю. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 304 с.
19. Biggs J., Tang C. Teaching for quality learning at university. McGraw-Hill International, 2011 36 p.
20. Gumennykova T., Ilchenko P., Bazyl O., Ilchenko A., Vydrych O. Educational trends 2022: essence and innovation potential. *Amazonia Investiga*, 11(55), 226-233.
21. De Boer H. et al. Progress in higher education reform across Europe : Governance reform. Enschede : Center for Higher Education Policy Studies. 2010. 695 p.
22. Henard F., Roseveare D. Fostering quality teaching in higher education: Policies and Practices. An IMHE Guide for Higher Education Institutions. 2012. 54 p.
23. Anastasiia Bessarab, Volodymyr Sadivnychy, Alla Ilchenko, Galyna Ripka, Valentyna Shaposhnikova, Elvira Tainel. Development of students' research activity during studying at higher education institutions. *Studies of applied economics. Special issue innovation in the economy and society of the digital age.* Vol. 39, No. 5 (2021). URL: <https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85107275663&origin=resultslist>
24. Kwiek Marek. Knowledge Production in European Universities: States, Markets, and Academic Entrepreneurialism. Peter Lang, 2013. 482 p.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Проект Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років. URL : http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
2. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII // Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014р./№37-38/ стр.2716, ст.2004. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки України. URL: <http://profy.nplu.org/lSite/fi>
5. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
6. T. Finikov, O. Sharov. Monitoring the integration of ukrainian higher education system into the european higher education and research area. Kyiv, 2014. 136 p. URL : http://www.edupolicy.org.ua/_dx/assets/images/Analit2en_web.pdf